

Bystyrets kontor
Postboks 7700
5020 BERGEN

Vår referanse: 2023/164096-6
Saksbehandler: Gunhild Gram Giskemo
Dato: 6. november 2023
Deres ref.:

Regjeringens forslag til statsbudsjett 2024 – foreløpig anslåtte effekter for Bergen

Dette notatet gir en vurdering av sentrale elementer i regjeringens statsbudsjettforslag for 2024 («Statsbudsjettet») som påvirker kommuneøkonomien. Tilleggsinnstilling 1, som det tas sikte på å legge fram i starten av desember, vil reflektere de budsjettmessige konsekvenser for Bergen av det samlede statsbudsjettforslaget sammenlignet med det som er lagt til grunn i Innstilling 1.

1. Skatt og rammetilskudd (frie inntekter)

Regjeringen la i Kommuneproposisjonen 2024 opp til en realvekst i kommunenes frie inntekter på mellom 4,4 og 4,7 mrd. kroner. Av dette lå det inne nasjonale satsinger på 250 mill. kroner. Ved Innstilling 1 ble det lagt til grunn en realvekst som lå i midten av intervallet – **4,55 mrd. kroner.**

I regjeringens forslag til statsbudsjett 2024 legges det nå til grunn en realvekst i de frie inntektene til kommunene på 5,1 mrd. kroner. Innenfor veksten til kommunene er 150 mill. kroner grunnlagt med satsing på psykisk helse og rus. I tillegg kommer 40 mill. kroner til helsestasjon og skolehelsetjenesten.

Merkostnader til demografi er anslått til 3,1 mrd. kroner. I tillegg er det foretatt en beregning av vekst i kommunenes samlede pensjonskostnader utover anslått lønnsvekst på 2 mrd. kroner.

Anslaget på kommunesektoren sine skatteinntekter i 2024 bygger blant annet på en sysselsettingsvekst på 0,1 pst. og en årslønnsvekst på 4,9 pst. fra 2023 til 2024. Det foreslås at den kommunale skattøren blir redusert med 0,2 prosentpoeng til 10,95 pst. Denne angir hvilken andel av skatt på alminnelig inntekt for personlige skattytere som tilfaller kommunesektoren. Etter dette er det anslått at skatteinntektene vil utgjøre om lag 40 pst. av kommunesektoren sine samlede inntekter i 2024, i tråd med gjeldende praksis. Anslaget gir en økning i skatt på inntekt og formue i 2024 på 5,8 pst.

I Statsbudsjett gis også anslag på frie inntekter for enkeltkommuner i 2024, som for Bergen er 50 mill. kroner høyere enn lagt til grunn i Innstilling 1. Regjeringen har samtidig lagt til oppgaveendringer til kommunene utover det som var varslet i kommuneproposisjonen. En foreløpig beregning viser at anslagvis 77 mill. kroner av disse vil måtte dekkes av de økte inntektene, hvorav reduserte betalingssetter i barnehage utgjør 62 mill. kroner.

Samlet vil kommuneopplegget i statsbudsjettet kunne bety en svekkelse sammenliknet med Innstilling 1 på anslagvis 26 mill. kroner for Bergen kommune. Se tabell i punkt 4.nedenfor.

2. Deflator

For 2024 er det lagt til grunn en pris- og lønnsvekst (deflator) på 4,3%, hvorav lønnsvekst er anslått til 4,9% og prisvekst er anslått til 3,8%. Ved Innstilling 1 ble det lagt til grunn en deflator på 4,1%, hvorav lønnsvekst 4,9% og prisvekst 3,0%. Dette var basert på SSBs anslag for pris- og lønnsvekst fra juni, i tråd med vanlig praksis. Det vil bli gjort mer detaljerte beregninger for å anslå effektene av deflatorjusteringen, men de antas å være av mindre betydning.

3. Oppgaveendringer og korreksjoner i budsjetttrammene med effekter for Bergen

I Statsbudsjettet er det foretatt en rekke justeringer i budsjetttrammene og i det videre beskrives de endringer som berører kommunens økonomi. Oversikten inneholder ikke søknadsbaserte tilskudd.

3.1. Barnehager

Redusert foreldrebetaling i barnehage

I Regjeringens forslag til statsbudsjett foreslås det at maksimal foreldrebetaling skal reduseres fra 3000 kroner per måned til 2000 kroner per måned fra 1. august 2024.

Det betyr at kommunen må betale en større andel av det en barnehageplass koster. Effekten for kommunen blir følgelig at rammen til de kommunale barnehagene, og tilskuddet til de private barnehagene, må økes tilsvarende. Redusert foreldrebetaling vil påvirke gjeldende inntekts- og søskenmoderasjoner. Samlet forventes det merutgifter på om lag 62 millioner kroner i 2024, og en vesentlig høyere helårseffekt året etter.

Pensjonspåslag

Pensjonspåslaget i enkeltstående barnehager vil reduseres fra 11 prosent til 10 prosent i 2024. Dette er beregnet til å redusere tilskuddet med om lag 4 millioner kroner i 2024.

3.2. Legetjenester

Økt basistilskudd fastleger

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til pasienttilpasset basistilskudd med 250 mill. kroner i 2024 for å dekke helårseffekten (730 mill. kroner) av styrkingen og omleggingen av basistilskudd fra 1. mai 2023. Merkostnader for Bergen er beregnet til om lag 6 mill. kroner i 2024.

LIS1 stillinger – Leger i spesialisering

Regjeringen foreslår 33,3 millioner til LIS1 – stillinger. Det gir 66 nye stillinger og totalt 1 185 stillinger som lyses ut i 2024. Bergen forventer å bli tildelt ca. 5% av stillingene, noe som utgjør 3 stillinger. Nettokostnaden pr LIS1 stilling i 2023 er kr. 894 000. Samlet utgjør dette en merkostnad 2,7 mill. kroner i 2024.

3.3. SFO

Gratis deltidsplass på SFO på 2. trinn

Regjeringen har tidligere utvidet ordningen med gratis SFO til å gjelde for andreklassinger fra 1. august 2023. Dermed vil familiene til 60 000 elever kunne spare rundt 20 000 kroner i året. Tiltaket gir ikke merkostnader utover budsjettforslaget i Innstilling 1.

3.4. Sosialhjelp

Økte rettleidende satser

Satsene ble oppjustert med 10 pst. med virkning fra 1. juli 2023, i tråd med budsjettavtalen om revidert nasjonalbudsjett for 2023. Kommunene er kompensert for den anslåtte helårseffekten på 594 mill. kroner i 2024 gjennom rammetilskuddet. Tiltaket gir ikke merkostnader utover budsjettforslaget i Innstilling 1.

4. Oppsummering av økonomiske konsekvenser for Bergen kommune

I vurderingen av konsekvenser for Bergen i forbindelse med konkrete satsinger tas det forbehold om at elementer kan ha blitt oversett eller mistolket. Det må gjøres videre vurderinger av økonomiske effekter for Bergen ifm. tilleggsinnstilling 1.

	Beløp (i hele mill)
Anslag fra kommuneproposisjonen	-19 542,3
Påslag skatteinntekter utover kommuneproposisjonen	-50,0
Sum innstilling 1	-19 592,3
Forslag til statsbudsjett	-19 642,9
Vekst i inntekter	-50,5
Merutgifter/oppgaveendringer (grove anslag)	
Redusert foreldrebetaling i barnehage	62,3
Økt basistilskudd fastleger	11,7
LIS-stillinger - leger i spesialisering	2,7
Gratis deltidsplass på SFO på 2. trinn – helårseffekt av endring i 2023	inngår i Innstilling 1
Økt rettleidende satser for sosialhjelp – helårseffekt av endring i 2023	inngår i Innstilling 1
Netto merutgifter	76,6
Salderingsbehov	26,1

	Beløp (i hele mill)
Anslag fra kommuneproposisjonen	-19 542,3
Påslag skatteinntekter utover kommuneproposisjonen	-50,0
Sum innstilling 1	-19 592,3
Forslag til statsbudsjett	-19 642,9
Vekst i inntekter	-50,5
Merutgifter/oppdragsendringer (grove anslag)	
Redusert foreldrebetaling i barnehage	62,3
Økt basistilskudd fastleger	11,7
LIS-stillinger - leger i spesialisering	2,7
Gratis deltids plass på SFO på 2. trinn – helårseffekt av endring i 2023	inngår i Innstilling 1
Økt rettleidende satser for sosialhjelp – helårseffekt av endring i 2023	inngår i Innstilling 1
Netto merutgifter	76,6
Salderingsbehov	26,1

Med hilsen

Eivind K. Nævdal-Bolstad
finansbyråd

Dokumentet er godkjent elektronisk.